

Надія Артюхова, Анна Воронцова, Артем Артюхов, Юлія Єгорова, Сергій Васич, Павло Рубанов, Тетяна Васильєва

Аналіз тенденцій у структурі ринку вищої освіти європейських країн

У статті проаналізовано структуру ринку вищої освіти в 38 країнах Європи у 2012–2021 рр. з використанням рівнів концентрації та індексів Герфіндаля-Гіршмана на основі кількості вищих навчальних закладів та їх частки в Рейтингу університетів світу QS та кількості студентів. У 2021 році цей ринок мав низьку концентрацію: три країни з найбільшою кількістю закладів вищої освіти (Німеччина, Україна, Франція) загалом охопили близько 36% ринку; три країни з найбільшою кількістю університетів у Рейтингу QS (Великобританія, Німеччина, Італія) – 5%; три країни з найбільшою кількістю студентів (Німеччина, Франція, Велика Британія) – 37%; три країни з найбільшою кількістю іноземних студентів (Великобританія, Німеччина, Франція) – 5%. Завдяки використанню параметричних і непараметричних порівняльних тестів було виявлено, що хоча кількість вищих навчальних закладів і студентів загалом не залежить від рівня доходів населення, кількість університетів у Рейтингу QS та іноземних студентів залежить. Результати кореляційного аналізу показали, що важливими факторами, які визначають нерівномірну структуру ринку вищої освіти, є ВВП та ВНД, чисельність населення та окремо рівень зайнятості та безробіття (для рейтингових університетів та іноземних студентів). Виявлені фактори лягли в основу кластеризації країн за ієрархічним методом Уорда, який виявив чітке існування трьох кластерів: найменший з них поєднує чотири найбільші європейські економіки з найбільшою кількістю рейтингових університетів; найбільший (24 країни) досить різноманітний, що свідчить про відносно рівні можливості на ринку та його уніфікацію.

Ключові слова: вища освіта, університет, QS рейтинг університетів світу, коефіцієнт концентрації, індекс Герфіндаля-Гіршмана, кластер, класифікація за рівнем доходу

Класифікація JEL: I20, I23, I25

Стаття знаходиться у відкритому доступі і може розповсюджуватися на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International license, що дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії за умови наявності відповідного посилання на оригінальну версію статті.